

M E T L I K O V I Č

Matej Metlikovič, PASSIO AMORIS
Slikarska razstava, 9. – 26. marec 2012

Galerija Kulturnega centra Sokolski dom, Škofja Loka

Na razstavi so predstavljeni izbrani cikli, ki jih je Matej Metlikovič ustvaril v času med 2003 in 2012. Uvod v razstavo predstavlja cikel ilustracij iz l. 1996 (risbe s čopičem in tušem na papir) za knjigo Cirila Berglesa *Via Dolorosa*, nadaljuje se s ciklom grafičnih listov iz mape *Izbrane biblijske ilustracije* (giclée art print) in osredotoča na predstavitev monumentalnejših projektov likovne opreme sakralnih prostorov: *župnijska cerkev v Litiji, kapela Doma dr. Janka Benedika v Radovljici, zunanji oltar na Brezjah in kapela zavoda A. M. Slomška v Mariboru*. Ti projekti so predstavljeni s predlogami za vitraje in vezene paramente, naslikanimi v tehniki akril na les, z risbami in študijami (tuš in akril na papir), pa tudi z deli, nastalimi v tehniki vezenja in barvnega stekla. Ob naštetem so na razstavi predstavljena še dela, ki so kot risarske in slikarske improvizacije/meditacije nastajala vzporedno z ustvarjanjem omenjenih projektov, ter cikel diptihov (akril na les) z naslovom *Visoka pesem/Passio amoris*.

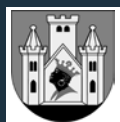
Organizacija: Občina Škofja Loka; Kulturni center Škofja Loka, Sokolski dom
Skupina za pasijon; Muzejsko društvo Škofja Loka
Kustos razstave in avtor teksta: mag. Andrej Doblehar

Sokolski dom je za razstave odprt:
od torka do petka od 10. do 12. ure in od 17. ure do 19. ure,
v soboto od 10. do 12. ure, za organizirane skupine tudi po dogovoru,
ob ponedeljkih in nedeljah zaprto.

INFORMACIJE:
sokolskidom@skofjaloka.si
www.sokolskidom.si
tel: 040 551 213

Izdala in založila: Občina Škofja Loka
Oblikovanje: Matej Metlikovič
Lektoriranje: Marija Lebar
Grafična priprava: Jože Šenk, Salve d.o.o. Ljubljana
Tisk:

Risba na naslednji strani / *drawing on the next page*:
Ocean za zaljubljenca, 2008. Risba s čopičem in tušem na papir, 30 x 42 cm
Ocean for lovers. China ink on paper

M A T E J
M E T L I K O V I Č

P A S S I O
A M O R I S

Slikarstvo v razponu med intimnim in monumentalnim

Umetniško ustvarjanje akademskega slikarja Mateja Metlikoviča iz zadnjih deset let predstavlja pomemben del slikarjevega likovnega opusa; lahko ga vidimo kot sintezo dosedanjega dela v širokem spektru slogovnih, ikonografskih, simbolnih in funkcionalnih likovnih rešitev. Slikar pravi, da jih vidi v *razponu med intimnim in monumentalnim*, pri čemer se na obeh poljih loteva tako intimnega kot monumentalnega – epske in monumentalne biblijske teme slika tudi na manjših formatih, na monumentalnih delih pa upodablja intimne teme iz človekovega življenja.

Metlikovičevo delo odseva tako likovno kot pomensko večplastnost in vedno temelji na dialoškem odnosu – odnosu do drugih zvrsti umetnosti, do naročnika, do likovnih soustvarjalcev, odnosu med ilustracijo in tekstom pri knjižni ilustraciji ali odnosu ilustracij med seboj v zaokroženih ciklih, odnosu do trenutka v spontanosti dela, do prostora, v katerem ustvarja in materialnosti slikarskega medija. Umetnik namreč ustvarja v različnih tehnikah: riše s tušem in čopičem na papir, slika z akrili tako na papir kot na platno in les, išče pa tudi tehnologije, ki mu omogočajo še drugačen likovni učinek in izraz – to je predvsem ustvarjanje vitrajev in vezanih paramentov. O svojem delu pa rad tudi razpravlja in o njem piše, saj je razmišljujoč, komunikativen in široko razgledan, dober poznavalec družbe, kulture in umetnosti. Slikarsko ustvarjanje je zanj vselej iskanje, ki se ga loteva z navdušenjem in strastjo (*passio*), saj pravi, da je osnovna tema in vzgib njegovega ustvarjanja prav *ljubezen kot eros/amor, passio in compassio: radovedna odprtost življenju, potreba po komunikaciji in ustvarjalni napor v razponu med bolečino in bivanjskim zanosom, pri čemer tudi stiska in občutja nemoči v procesih raziskovanj novih, še neznanih umetniških pokrajin delujejo kot očiščujoč ogenj, ki vodi do višje zrelosti in kvalitetnejšega umetniškega izraza ...*

Slikar išče navdih pri velikih mojstrih (Kandinski, Chagall, Matisse, Kregar ...), vendar mu njihova dela ne predstavljajo direktnega likovnega vzorca, ampak bolj izhodišče za razmislek o lastni ustvarjalnosti. Občuduje tudi način, kako sta svoje arhitekturne mojstrovine s slikarskimi in kiparskimi elementi krasila Plečnik in Le Corbusier. Ideje in razpoloženja črpa tudi iz plesa, literature in glasbe. Pri plesu naj omenim nekajletno ustvarjalno sodelovanje s plesalkami sodobnega plesa, navdihoval pa ga je tudi umetniški opus plesnega para Pie in Pina Mlakarja, s katerim se je slikar večkrat tudi osebno srečal. Glasbeni navdih sega vse od srednjeveške mistične koralne glasbe, ljubezenskega zanosa trubadurjev, preko Monteverdija in Bacha do Messiaena, Piazzolle, Arva Pärta, Philipa Glassa in pa glasbe, ki ga spremlja vse od gimnazijskih let (Pink Floyd, Bob Dylan in Leonard Cohen).

»All is Love«*, iz cikla *Invokacije/Reminiscence*, 2011. Akril in tuš na papir, 40,8 x 31,8 cm

*začetni verz pesmi *Embryo* (1968) skupine Pink Floyd

»All is Love«, from the cycle *Invocations/Reminiscences*. Acrylic and China ink on paper

Prav tako ga je zaznamovala tudi literatura: Biblija, Edvard Kocbek, France Balantič, Boris Pahor, T. S. Eliot, Octavio Paz, Leonard Cohen in drugi. Vse te zvrsti umetnosti ga inspirirajo tako v ikonografskem smislu kot pri likovno-formalni gradnji umetniških del. V njih lahko zaznamo preplet plesnega giba, ritma pesniških verzov in muzikalnosti glasbenih melodij. Umetnik dodaja, da je za vsak projekt v času snovanja in realizacije našel ustvarjalni navdih v glasbi, v kateri so se mu razkrili *sveži pogledi in pristopi ter posebno notranje duhovno razpoloženje*.

Svoje podobe virtuozno zarisuje s črno linijo na belo površino papirja ali barvna ozadja, ki so lahko slikovito abstrahirana ali pa jih komponira s konstrukcijo črt, barvnih polj in valovnic. Slogovno pri njem ločimo več pristopov in dvojnost likovnega izraza: na eni strani so zanj značilna slikarska dela, ki nastajajo s spontanim nanašanjem barv, polivanjem, celo z udarci s čopičem po slikarski ploskvi (naj omenim, da so bila njegova zgodnja dela pretežno nefigurativna, abstraktna), na drugi strani pa gre za konstruiranje kompozicij z barvnimi ploskvami različnih oblik, zlasti vertikalno podolgovatih valovnic, v obeh primerih pa barvne podlage dopolnjuje s spontano črtno risbo. Z barvnimi ozadji, pa naj bodo to dela na papirju, lesu in platnu ali vitrajih in vezeninah, ustvari osnovno emotivno vzdušje, pripoved pa doda s črto, s katero zarisuje figuralne simbolne like. Na svoja dela občasno zapisuje tudi verze pesmi, ki ga navdihujejo in jih nosi v sebi kot spomin na prebrano, ali pa jih zapiše v trenutku, ko jih zasliši ob poslušanju glasbe v ateljeju.

Osrednji veliki Metlikovičevi projekti so namenjeni sakralnim prostorom. V dobrih dvajsetih letih je s svojimi deli obogatil številne cerkve v domovini pa tudi na Hrvaškem, v Avstriji in Nemčiji. Je eden osrednjih predstavnikov sodobne slovenske sakralne umetnosti, in sicer generacije, ki se je s cerkveno umetnostjo začela ukvarjati v poznih osemdesetih letih. Ta čas, v katerem so ustvarjali Veselka Šorli Puc, Mira Ličen Krmpotič, Marta Jakopič Kunaver, Lojze Čemažar, Marko Ivan Rupnik pa tudi Janez Bernik, predstavlja v sodobni slovenski cerkveni umetnosti po velikem, tehtnem in zaokroženem opusu slikarja duhovnika Staneta Kregarja nov začetek in zagon. Čeprav Metlikovič opremilja cerkvene prostore, se ne zapira v ozek žanr cerkvene umetnosti, njegovo slikarstvo zaradi večplastnosti sega namreč prek teh okvirov. Njegova dela lahko gledamo in razbiramo na različne načine, ki niso nujno strogo religiozni, kajti prinašajo širše duhovno sporočilo. Metlikovičeva sakralna dela so hkrati tradicionalna in sodobna, slikar gradi na temeljitem poznavanju krščanske umetnosti in se zaveda loka, ki ga je ta umetnost ustvarila v dolgih stoletjih. Iz tega izhaja, a ga hkrati izvirno in svobodno preobraža in s tem doseže sodoben izraz svoje umetnosti.

Slikarjev likovno simbolni jezik je prepoznaven, zanj so značilni motivi angelov, ptic, src, poljubov, posebej ljube pa so mu podobe obrazov. Nekatera dela zadnjih let je poimenoval *Invokacije/Reminiscence*, gre za simbolne upodobitve klicanj, petja, molitve in spominjanja. Na teh delih se zvok klica oziroma pesmi kaže kot hieroglif srca pa tudi ptice-duha, včasih tudi v medsebojnem prepletu.

Visoka pesem, iz cikla *Invokacije/Reminiscence*, 2012. Akril in tuš na papir, 38 x 54 cm
Song of Songs, from the cycle Invocations/Reminiscences. Acrylic and China ink on paper

Druga značilna tema je *Visoka pesem*, ki najbolje izraža večpomenskost branja slikarjevih podob, gledamo jih lahko s krščanskega vidika presežnega ali pa tuzemske realnosti. Sam pravi, da je Visoka pesem *literarni arhetip, ki ga najdemo tudi v drugih literaturah, denimo v indijski ali arabski, vse do današnjih dni, saj je ljubezensko hrepenenje in dogajanje osnovna tema vse umetnosti-v glasbi se pne takšen lok od trubadurjev do Beatlov, Dylana, Cohena in še naprej*. Metlikovič ni narativen pripovedovalec zgodb, temveč sporočila upodobi s simboli. Te lahko beremo večplastno, saj so hkrati sakralni, dotikajo pa se tudi življenja posameznika – srce je hkrati simbol božje ljubezni in človeškega hrepenenja, par iz Visoke pesmi je lahko simbol duhovne povezanosti Kristusa in Cerkve, a hkrati podoba elementarnega človeškega stika, ptica je podoba Svetega Duha, a tudi človekove ljubezni, ustvarjalnega poleta in osvobojenosti od težnosti.

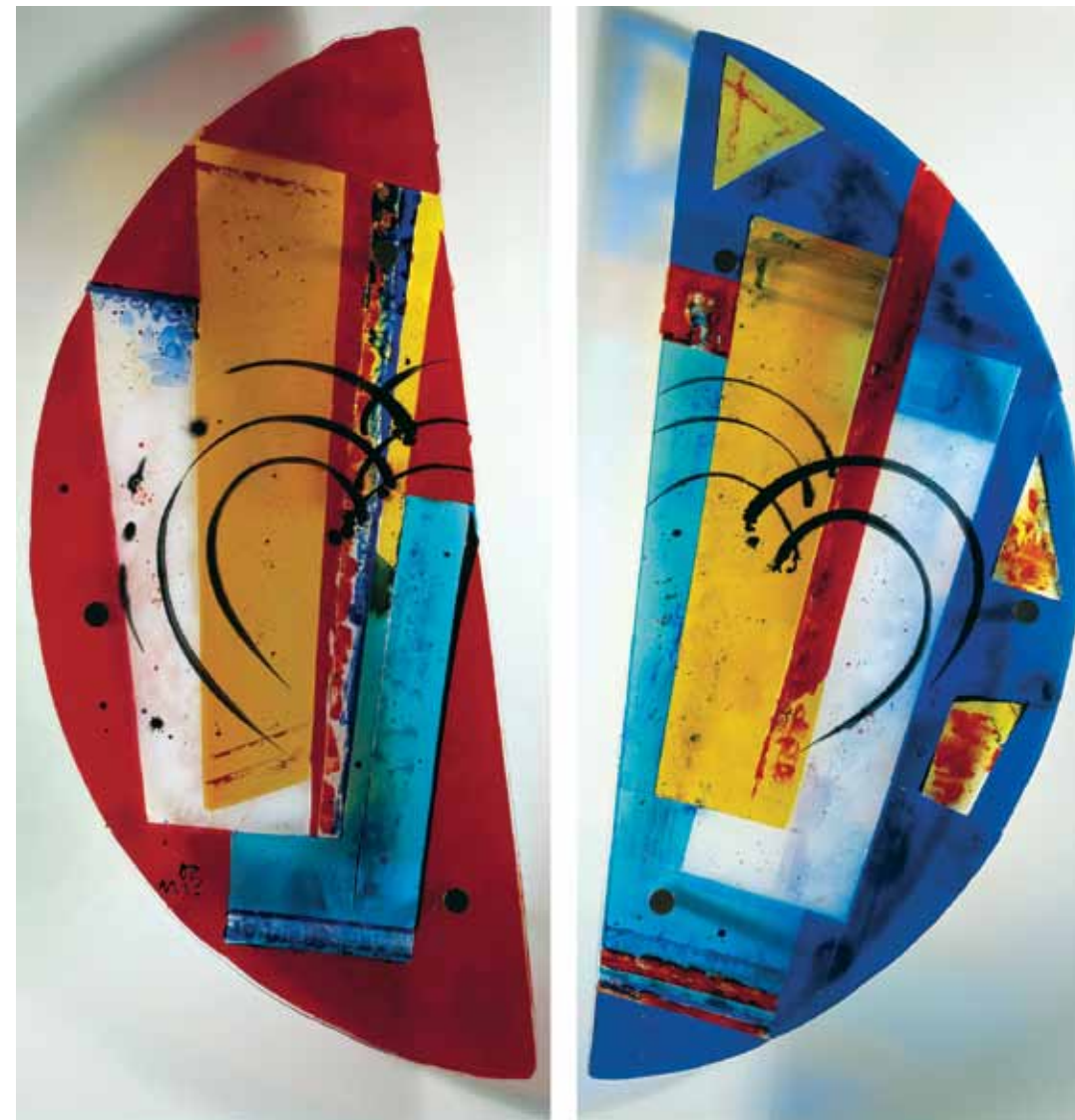
Tudi v podobah s klasično krščansko ikonografijo je svojski, saj pravi, da Kristusa ne vidi kot *pobožno vzvišenega moralista, ampak kot živega in čutečega, milega, a tudi strastnega človeka komunikacije s stvarstvom, ljudmi in presežnim Bogom. Bistvo njegovega delovanja je v prepletu gorečega in hkrati sočutnega oznanjanja resnice in ljubezni, kar ga vodi in trpljenje, v pasijon/passio... Vse to pa ne zaznamuje le Kristusa, ampak tudi življenja preroških osebnosti, mnogih umetnikov ter nenazadnje vseh pristno živih in ljubečih ljudi.*

Veliki projekti zadnjih let imajo svojo predzgodovino, saj se je Metlikovič s sorodnimi temami ukvarjal že v osemdesetih letih, ob tem pa se je postopoma izoblikoval tudi njegov formalni slikarski jezik in duhovni izraz. Prvo večje sakralno naročilo je bil **križev pot za cerkev v Luki na Dugem otoku** v Dalmaciji (1988). Križev pot, ki je nastal kot knjižna ilustracija za knjigo Cirila Berglesa **Via dolorosa** leta 1996, pa je samostojen cikel risb s čopičem in tušem na papir. Pot naprej je s sintezo slikarskega in risarskega principa predstavil v (biblijskem) ciklu ilustracij, naslikanih z akrilom na karton, za knjigo Stanka Janežiča **Klicanje – Sveto pismo v pesmih**. Cikel je nastal v letih 2003 – 2004, bil v izboru sedemnajstih motivov objavljen v knjigi, leta 2009 pa še kot izbor štirinajstih slik izdan v večjem formatu v grafični mapi z naslovom **Izbrane biblijske ilustracije**. Slikar je ta dela poimenoval tudi **Iluminacije**, pri čemer gre za *namig na srednjeveške miniature kot barvito sijoče ilustracije svetih knjig*, ki so v primerjavi z njegovimi monumentalnimi deli res kot miniature, saj jih lahko zaobseže z enim pogledom in eno potezo roke – čopiča. V tem ciklu je upodobil cel repertoar starozaveznih in novozaveznih zgodb ter oseb, celota pa predstavlja uvod v nadaljnje monumentalnejše projekte.

V devetdesetih letih je realiziral večje sakralne projekte v evangeličanskih cerkvah v župnijah **Biberach an der Riss, Meckenbeuren** in **Gerstetten** v Nemčiji, v zadnjem desetletju pa v **župnijski cerkvi v Litiji** (2003), **kapeli Doma dr. Janka Benedika v Radovljici** (2007, arhitekt Matija Marinko), v prostoru **zunanjega oltarja na Brezjah** (2009, arhitektki Maruša Zorec in Martina Tepina) in v **kapeli Zavoda Antona Martina Slomška v Mariboru** (2008-2011). Zlasti zadnje tri realizacije predstavljajo sintezo in vrh dosedanjega Metlikovičevega dela na tem področju. To so monumentalni projekti, ki jih avtor sam poimenuje *arhitekturno slikarstvo ali slikarstvo v dialogu z arhitekturo*.

V Litiji je prostor pod korom župnijske cerkve okrasil z dvema polkrožnima vertikalnima podobama (lunetama) iz barvnega stekla, ki tvorita diptih (kot dve polovici razlomljene hostije). Slikar pravi, da se je prav ob delu na tem projektu začel bolj resno ukvarjati z diptihi kot enovitimi kompozicijami dveh podob, platen oziroma stekel, kar je kasneje razvijal še naprej *v nizanje podob kot triptihov oziroma »trilogij«*.

V radovljiški kapeli je ustvaril dvojni triptih slik iz barvnega stekla, v mariborski kapeli pa je v apsidi za oltarjem razvrstil celo trojni triptih vitrajev. V tem vidi *ne le dialoge, temveč prave likovno- duhovne poliloge*.

Dvojni utrip / Luneta v rdečem, Luneta v modrem (diptih), 2003
Taljeno steklo s poslikavo, vsaka 160 x 70 cm. Župnijska cerkev sv. Nikolaja, Litija
Fotografija Boris Gaberščik

Double Pulse / Lunette in red, Lunette in Blue (diptych)
Fused glass and painting. Parish Church of St. Nicholas, Litija

Diptih dveh barvno komplementarnih, sodobno abstrahiranih simbolnih kompozicij je nastal tudi z mislijo na klasični motiv Jezusovega in Marijinega srca. Kot osrednji lik se na obeh lunetah pojavlja risba srca, zarisana s stopnjevanimi ponovitvami krožnih potez s čopičem - sugestija ljubezenskega srčnega utripa in duhovnega poleta ...

Mariborski cikel vitrajev nosi naslov *Drevo življenja – drevo ljubezni* ter v prizorih ljubečih parov iz Visoke pesmi, psalmista kralja Davida, in v prizorih Kristusa ter Marije z detetom povezuje božjo in človeško ljubezen. Celoto sestavljajo trikrat po tri barvna okna, razen srednjega okroglega vsa segmentna, na eni strani usločena in vertikalno razvrščena, ki celostno sooblikujejo in umetnostno definirajo prostor kapele, simbolno ikonografsko pa po umetnikovih besedah ponazarjajo *različne vidike ene božje in hkrati povsem človeške ljubezni*.

K medsebojnemu dopolnjevanju posamičnih podob pa tudi k prehajanju ene podobe v drugo pripomore seveda tudi svetloba, ki preseva tako posamične vitraje kot tudi celoto in tako napolnjuje ambient na način polifonega mnogobarvnega žarenja...

Vitraci v kapeli Zavoda Antona Martina Slomška, 2009 – 2011. Taljeno steklo s poslikavo, format posameznih oken: ~260 cm, širina ~72 cm; premer okroglega vitraja: 54 cm. Fotografija: Miran Morano
Tree of Life – Tree of Love. Fused glass and painting. Chapel at the A. M. Slomšek Institute in Maribor

Simbol Evharistije / Meditacija o skrivnosti Sv. Trojice, 2007/08

Vitraj - vrata tabernaklja, taljeno steklo s poslikavo, premer 69 cm.

Kapela Božje ljubezni. Dom dr. Janka Benedika, Radovljica. Fotografija: Miran Morano

Symbol of Eucharist / Meditation on Mystery of the Holy Trinity

Tabernacle door, fused glass and painting

Chapel of God's Love, Dr Janko Benedik Old People's Home, Radovljica

Za radovljiško kapelo je zasnoval likovno opremo iz barvnih stekel. Na vsaki strani je nanizal tri pokončne vitraje - na levi z motivi iz Kristusovega življenja od rojstva preko trpljenja do vstajenja, njim nasproti pa so trije vitraji z upodobitvami treh angelov. Po slikarjevih besedah ta barvna okna, imenovana *Angelska trilogija*, ponazarjajo duhovne vidike božiča, pasijona in vstajenja z binkoštni. Iz teh vsebin izhajajo tudi kompozicije raznobarnih ploskev na prevladujočih prosojno belih osnovah, ki so bolj ali manj kontrastne, srednja pasijonska pa je najbolj dramatična. Pokončne slike na vsaki strani so kot stebri, angeli pa kot kariatide, ki nosijo stavbo in vodijo k oltarju ter okroglemu tabernaklju, katerega vrata s simbolično upodobljenim motivom Svete Trojice so prav tako izdelana kot vitraj.

Našteti vitraji so izdelani v tehniki taljenega večbarvnega stekla s poslikavo. Metlikovič namreč sodeluje s steklarskim mojstrom *Stojanom Višnarjem*, ki je v dobrih dvajsetih letih ustvarjalnega sodelovanja po njegovih načrtih realiziral vse vitraje: prve v tehnikah tiffany in klasični vitraj s svinčnimi profili, nato pa sta svoja prizadevanja usmerila v razvijanje posebne tehnike taljenega stekla. Pri tej tehniki za povezovanje posameznih kosov stekla v večje celote niso več potrebni svinčeni profili, kot se je to dogajalo vsa stoletja nazaj v tehniki klasičnega vitraja. Njuni vitraji so narejeni iz petih slojev večbarvnega stekla, ki se v peči v procesu taljenja pri visokih temperaturah med seboj spojijo v enovite plošče, ki učinkujejo kot nekakšni plitvi večbarvni reliefi. Slikar nato na te površine s črnimi linijami naslika figuralno simbolične prizore, kar zahteva ponovno žganje stekel, da se risba iz kovinskih oksidov zatali na površino. Metlikovič pravi, da je bila zanj zelo inspirativna sugestija steklarskega mojstra, naj postopno dojame *posebni karakter stekla, njegovo prosojnost in globino* ter tako iz ploskovitega slikanja preide v *nekakšno tridimenzionalno prostorsko slikarsko oblikovanje, ki zaradi prozornosti/prosojnosti samega stekla ponuja povsem drugačne izrazne možnosti kot klasično slikanje na platno*.

Angel Vstajenja, 2007

levo krilo triptiha *Angelska trilogija*

Taljeno steklo s poslikavo, 176 x 56 cm

Kapela Božje ljubezni

Dom dr. Janka Benedika, Radovljica

Angel of Resurrection

Stained glass window, fused glass and painting

Marija z Detetom, 2009. Antependij, vezenje z aplikacijo, 100 X 144 cm
Zunanji oltar pred baziliko Marije Pomagaj na Brezjah. Izvedba *Vezenje Ercigoj*, Ljubljana
Virgin with Child. Embroidered Antependium on the new open altar at Brezje Basilica

Metlikovič oblikuje tudi kompozicije za *vezene paramente* (mašna oblačila: plašče in štole ter antependije), pri čemer že skoraj dvajset let sodeluje z ljubljansko delavnico *Vezenje Ercigoj*. Njegovo zadnje takšno delo je bilo ustvarjeno za prostor zunanjega oltarja na Brezjah, za katerega je zasnoval antependije za oltar, ambon in tabernakelj z motivi ptice – Svetega Duha, Božjega srca in Matere božje z detetom. Slikar pravi, da je z vezanimi podobami, njihovo oblikovnostjo in barvitostjo želel *ne samo likovno dopolniti sodobno minimalistično oblikovano arhitekturo, ampak celoten ambient povezati tudi z mozaiki arhitekta Vurnika na bližnjem pročelju brezjanske bazilike in tako ustvariti dialog med novim in starim.*

Ob načrtovanju večjih projektov slikar ustvari vrsto študij, osnutkov in predlog, ki predstavljajo improvizacije in variacije na teme, o katerih razmišlja in se vanje pogloblja ter deluje pravzaprav kot samostojne stvaritve. Naj gre za risbe in akrile na papirju ali večje slike na leseni podlagi, na vseh slikar uporablja črno linijo, ki jo s čopičem nanaša na belo osnovo papirja ali na podlage večbarvnih kompozicij. Ob ustvarjanju predlog za sakralne prostore je razvil poseben in izviran pristop s tehniko uporabe krep papirnih trakov, ki jih lepi na lesene slikarske nosilce, jih potem reže oziroma oblikuje z *olfa* nožem in tako ustvarja nekakšne šablone, preko katerih potem nanaša barve. Ko trakove nato odstrani, dobi natančno in jasno definirane barvne like z vsemi krožnimi in valovitimi obrisi. Pravi, da gre *pri tem postopku za nekakšno risanje z nožem, kar ustvarja občutek ostrine, celo bolečine. To likovno ustvarjanje je trdo in mehko hkrati, ostro po tehniki oblikovanja in mehko po oblikah in pestrem barvnem žarenju ...*

Po zaključenih projektih se slikar ne ustavlja, ampak s temami nadaljuje in jih razvija naprej. Njegovo zadnje delo so trije diptihi na lesu, ki jih je naslovil s ***Passio Amoris*** in predstavljajo vizijo ljubezni, ki jo je navdihovala Visoka pesem in glasba skupine Pink Floyd, predvsem Echoes / Odmevi iz leta 1971. Prva diptiha – *Visoka pesem* in *Poljub/ Odmevi* – je začel slikati na likovni koloniji *Tinsko – Zibika* leta 2011, sledil pa je še diptih *Oznanjenje/Ave, gratia plena*. Umetnik pravi, *da so te slike nastajale kot nadaljevanje izkušenj in dognanj pri ustvarjanju mariborske kompozicije vitrajev*, za slikarski nosilec pa si je izbral plošče iz vezanega lesa. *Nenazadnje takšne slike na lesenih ploščah ne asociirajo le na umetnost vitraja, ampak tudi na klasično slikarstvo ikon kot svetih podob na lesu. Tako slike dobijo še nek dodatni pomen in konotacijo. To niso modernizirane ikone ali vitraji, slike želijo biti predvsem sodoben izraz osebnega občutenja, hkrati pa želijo ohranjati tudi vez s tradicijo duhovne in obenem pristno človeške umetnosti.*

Umetnost Mateja Metlikoviča kaže veliko različnih obrazov, vsa dela, ne glede na motive, tehniko in prostore, v katerih ustvarja, pa imajo veliko sorodnih potez in začrtano ikonografsko, slogovno in simbolno linijo. Večno aktualne teme ljubezni, trpljenja in strasti - *passio amoris*, ki jih zasledujemo v celotnem slikarjevem opusu, zlasti v realizacijah zadnjih desetih let, pa ostajajo nosilne pobude avtorjevega umetniškega instinkta in vodilne teme likovnih realizacij, ki jih zaznamuje posebna poetičnost, tehtnost izraza in izvirna simbioza tradicionalne in sodobne likovne govorice.

Mag. Andrej Doblehar

Visoka pesem II (diptih) / Poljub, Ptica Ljubezni, 2011
 Akril na les, 111 x 49 cm. Fotografija: Branko Babič
 Song of Songs II (Diptych) / The Kiss, Bird of Love. Acrylic on wood

Artistic work, ranging from intimate to monumental

The works of art by **Matej Metlikovič** shown at the **PASSIO AMORIS** exhibition present an important segment of the artist's production spanning a period of the last ten years. They synthesise his work in a wide range of stylistic, iconographic, symbolic and functional artistic expressions. His work reflects an interpretational and artistic complexity, as Metlikovič uses both classic techniques of ink drawing on paper, acrylic painting on paper, canvas and wood, as well as technologies that allow him a fresh visual impact and artistic expression, primarily those of stained glass and ecclesiastical embroidery. Metlikovič considers his art as a quest, which he undertakes with zeal and passion (*passio*), the basic topic and impulse to his art being *love as eros/amor, passio and compassio*.

Over the period of more than twenty years, Metlikovič's major projects have been devoted to sacred spaces, adorning numerous churches in Slovenia, Croatia, Austria and Germany with his works of art. Bringing together tradition and modern expression, Metlikovič builds his works of art on a thorough knowledge of Christian art and a keen awareness of its developments throughout the centuries. On the other hand, Metlikovič's artistic basis undergoes a free and original transformation, attaining a modern expression.

The 90's of the 20th century marked several major projects in *evangelical parish churches of Biberach an der Riss, Meckenbeuren and Gerstetten* in Germany, whereas over the last ten years Metlikovič has contributed his art to several places in Slovenia, such as *the parish church in Litija, the chapel at the Dr Janko Benedik Old People's Home in Radovljica, the open-air altar at Brezje and the chapel at the Anton Martin Slomšek Institute in Maribor*. The last three projects, realised in cooperation with *Stojan Višnar* (stained glass) and *Ercigoj Embroidery* may be regarded as a synthesis and peak in this field of the artist's production.

Irrespective of the motifs, techniques and spaces which Metlikovič adorns with his art, all his works share a number of traits and a distinct outline of iconography, styles and symbols. Always relevant topics of love, suffering and passion – *passio amoris*, which can be traced throughout Metlikovič's production, remain powerful incentives to the author's sense of art and the leading topics in his artistic work, marked by a special poetic line, cogency of expression, power of message and an original symbiosis of traditional and modern language of art.

Andrej Doblehar, M. A., translated by **Silvana Orel Kos**

Matej Metlikovič je bil rojen leta 1956 v Kranju. Po maturi na kranjski gimnaziji je vpisal študij slikarstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in diplomiral leta 1978 pri profesorjih Štefanu Planincu (slikarstvo) in Milanu Butini (likovna teorija). Na isti Akademiji je do leta 1981 absolviral še štiri semestre podiplomskega študija na slikarski specialki pri profesorjih Kiaru Mešku in Janezu Berniku. V letih 1981 do 1992 je poučeval predmet umetnostna vzgoja na Srednji kemijski šoli v Ljubljani in nekaj let tudi predmet likovna vzgoja na ljubljanski Srednji glasbeni in baletni šoli. Leta 1982 je postal član Društva slovenskih likovnih umetnikov DSLU (danes DLUL - ZDSLU). Leta 1992 se je povezal z mednarodnim društvom krščanskih umetnikov SIAC in leta 2001 s KUD-om Logos. Od leta 1992 deluje kot samostojni ustvarjalec na področju kulture s statusom umetnika.

Vsa leta po končanem študiju neprekinjeno ustvarja in razstavlja v Sloveniji in tujini. Udeležuje se domačih in mednarodnih likovnih kolonij oz. simpozijev. Njegova dela se nahajajo v Sloveniji, na Hrvaškem, v Avstriji, Nemčiji, Švici in Španiji. Poleg slikanja na platno, les in papir načrtuje in poslikava barvna okna oz. vitraje ter oblikuje vezena liturgična oblačila in antependije. S svojimi deli je opremil več sakralnih in zasebnih prostorov v Sloveniji, Avstriji, na Hrvaškem in v Nemčiji. Posveča se še risbi s tušem, ilustrira pesniška besedila, likovno opremlja knjige ter oblikuje vizualne razpoznavne znake. Občasno objavlja refleksije o umetnosti, predava in vodi delavnice. Živi in ustvarja v Ljubljani.

Matej Metlikovič was born in Kranj in 1956. After completing grammar school, he began his studies at the Ljubljana Academy of Fine Arts, where he took his BA in 1978 and completed his master class in painting under Profs Kiar Meško and Janez Bernik in 1981.

From 1981 to 1992 he taught art at the Secondary School of Chemistry and Secondary Music and Ballet School in Ljubljana. He has been member of the Association of Slovenian Artists (ZDSLU) since 1982, maintained contact with the International Society of Christian Artists (SIAC) since 1992 and KUD Logos in 2001. He has been a freelance artist since 1992.

Since he completed his studies, Matej Metlikovič has continually worked, exhibited and participated in national and international art workshops and symposia in Slovenia and abroad. His art works are kept in Slovenia, Croatia, Austria, Germany, Switzerland and Spain. He works mostly in acrylic on canvas, wood and paper and do ink drawings. In addition, he designs and paints stained glass windows and other works in glass and designs liturgical embroidery (paraments and vestments). He has created several art works for churches and other interiors around Slovenia, Croatia and in Germany.

He also creates design and illustrations for poetry books and visually distinctive signs. He publishes texts on art occasionally, give lectures and hold workshops. Since he is interested in the synergy of different forms of art, presentations of his art works are often accompanied by performances involving music, contemporary dance and recitals. He lives and works in Ljubljana, Slovenia.

www.matejmetlikovic.si • T: +386 (0)1 52 92 744 • M: +386 (0)51 366 653 • matej.metlikovic@gmail.com

Samostojne razstave (2002 – 2012)

- 2012** PASSIO AMORIS, *Galerija v Sokolskem domu*; avtor spremnega besedila (katalog): mag. Andrej Doblehar. VISOKA PESEM, *Finžgarjeva galerija*, Ljubljana –Trnovo; kustos razstave / avtor spremnega besedila (zloženka): Monika Ivančič Fajfar
- 2011** VISOKA PESEM /ODMEVI IN VALOVANJA, *Galerija Knjižnice Prežihov Voranc*, Ljubljana; kustos razstave / avtor spremnega besedila (zloženka): mag. Andrej Doblehar
- 2010** DUHOVNI PREPLET BARVE, RISBE IN POEZIJE, *Galerija KRKA, Novo mesto*; kustos razstave / avtor spremnega besedila (zloženka): Tatjana Pregl Kobe. POTEZE NAVZNOTER, *Zavarovalnica Triglav Kranj*; kustos razstave / avtor spremnega besedila (zloženka): Tatjana Pregl Kobe
- 2009** IZBRANE BIBLIJSKE ILUSTRACIJE, predstavitev nove grafične mape, *Galerija 14, Bled*; spremno besedilo h grafični mapi: dr. Milček Komelj. SAKRALNI PROJEKTI IN DRUGA DELA *Evangelikičanska cerkev Schönau, Nemčija*; uvodna beseda: dr. Kristina Hoge, Heidelberg.
- 2008** MARJAN DREV IN MATEJ METLIKOVIČ - Dialog dveh avtorjev, Grad Strmol v Rogatcu; kustos razstave / avtor spremnega besedila: Mario Berdič
- 2006** ILUMINACIJE, *Slovenski verski muzej, Stična*; kustos razstave / avtor spremnega besedila (katalog): Nataša Polajnar Frelj MA
- 2005** PREDSTAVITEV PROJEKTA LIKOVNE OPREME KAPELE V DOMU DR. JANKA BENEDIKA skupaj z arhitektom Matijem Marinkom, *Galerija Kašča, Radovljica*; uvodna beseda: dr. Cene Avguštin. ILUSTRACIJE, ILUMINACIJE, RAZSVETLITVE *Galerija Ante Trstenjak, Ljutomer*; avtor spremnega besedila (zloženka): Matej Metlikovič; plesna točka: Eva Metlikovič. KLICANJE, cikel biblijskih ilustracij, študij in variacij, *Galerija Ars Sacra, Maribor* in *Galerija Družina, Ljubljana*; avtor spremnega besedila (zloženka): dr. Milček Komelj
- 2004** SINERGIJE - MATEJ METLIKOVIČ IN STOJAN VIŠNAR, *Galerija Šivčeva hiša, Radovljica*; kustos razstave / avtor spremnega besedila: Barbara Boltar. KLICANJA, *Kulturni dom Sodalitas, Tinje/Tainach, Avstrija*
- 2003** KOREOGRAFIJE ZACETKOV, *Modri Salon, Hotel Union, Ljubljana*, razstava s plesnim dogodkom (Eva Stramšek Midžič) ob mednarodnem simpoziju v organizaciji KUD Logos; avtor spremnega besedila: dr. Ivan Štuhec
- 2002** ZNAMENJA IN VARIACIJE klavirski koncert in razstava, projekt s pianistko Sonjo Bajc, *Dvorec Zemono. BIBLIJSKI KONTRAPUNKTI* (hommage à Messiaen), *Galerija Ars Sacra, Maribor, Zavod sv. Stanislava, Šentvid pri Ljubljani*; avtorja spremnega besedila (katalog): mag. Pavel Pibernik in dr. Milček Komelj

Avtor je v zadnjem desetletju sodeloval na več skupinskih razstavah *Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov* (2001, 2009), *Društva likovnih umetnikov Ljubljane* (2008), na razstavi *Slovenska umetnost na Finskem* (2004) in mednarodnih likovnih kolonijah: *Zibika – Tinsko* (2011 in 2006), *Umetniki za Karitas* na Sinjem vrhu (2010), *Lijalent*, Maribor (2006), *Likovna delavnica Brdo pri Kranju* (2005), *Slovenija odprta za umetnost* na Sinjem vrhu (2003 in 2000) in *Mednarodna kolonija/simpozij SIANOJA*, Noja, Španija (2003).

Slika na naslovnici / image on the front cover:

Ples ptice Ljubezni, prva slika diptiha **Visoka pesem I**, 2011. Akril na les, 111 x 49 cm (izrez in montaža z izrezom druge slike diptiha **Visoka pesem II**)

Dance of the Bird of Love (detail). Acrylic on wood

Slika na zadnji strani / image on the back cover:

Objem / Visoka pesem, 2008-2010. Vitraj (izrez), taljeno steklo s poslikavo. Kapela v Zavodu A. M. Slomška, Maribor

Embrace / Song of Songs. Stained glass window (detail), fused glass and painting. Chapel at the Anton Martin Slomšek Institute in Maribor

P A S S I O A M O R I S